

A felszabadulás óta eltelt 15 évet az egész ország méltón igyekszik megünnepeelni. Ebből az ünneplésből az Állatkert is kiveszi részét, és bemutatja másfélvezédes fejlődését. A kiállítás anyagát nyolc tabló képezi.

I. tabló. A háborúban elpusztított fővárosról és az elpusztított Állatkertéről mutat be fényképeket 1945-ből, melyeket a Városterületi Múzeum volt szíves rendelkezésünkre bocsátani. Ez úton is köszönetet mondunk a szíveségért.

II. tabló. A pusztulás után az újjáépítés éveit következnek. Ezen a tablón látható a teljesen újjáépített Pálmaház, az Afrikaház és az intézmény jelenleg legkorszerűbb épülete: az új Madártelep. Fényképeken mutatjuk be az új állatok érkezését, az öt világrésszel fennálló állatkereskedelmi kapcsolatunkat pedig Fáy Aladár rendkívül szemléltető és szakszerű grafikáin.

III. tabló. 1945-ben csak néhány állat maradt életben, a rommá bombázott Állatkertben: 4 zivildó, 1 zebra, 1 papagáj, 1 sas és 1 teve. Ma viszont már

445 fajban	10 390 növény
157 fajban	1 718 gerinctelen, kétél-tű, hüllő
160 fajban	966 madár
102 fajban	446 emlős

látható. Ugyanitt grafikai megoldásban mutatjuk be, hogy a felszabadulás óta 16 hal- és hüllőfaj, 19 madárfaj és 37 emlős faj szaporodott, valamint a begyűjtött madártojásokból és fészékfő-kékből 41 faj további szaporítását sikerült megoldani. A vadmadár-tojásokat gépben keltezzük, és a kikelt fiókatat mesterségesen neveljük fel.

Az állatszaporulatok a budapesti Állatkertnél rendkívül nagy jelentőségűek, mert csakis ezek útján tudunk új fajokat külföldről cserélni. Súlyos teherrel azonban, hogy a jelenlegi állatkert az ivadékok felnevelésére nem nyújt biológiailag megfelelő életszinteret az elavult, abiologikus kivitelezésű épületek, szűk kifutók miatt.

IV. tabló. Az Intézmény ismeretterjesztő tevékenysége 1958-ig csak a spontán bemutatásra szorítkozott. Mindenestre azonban az 1953 óta rendszeresen elért 1,5 millió látogatólétszám mellett szól, hogy az állat- és növényvilágnak egyszerű bemutatása is érdekli a látogatókat. 1958-ban azonban megkezdődtek a szervezett ismeretterjesztő előadások is, amelyek témái a növénytan, hidrobiológia, herpetológia, általános biológia, állategészségvédelem és a műszaki tudományok köréből kerülnek ki. Az előadások és a haligatók létszáma is jelentősen emelkedett 1959-ben 1958-hoz viszonyítva. Az előadásokat a TIT szervezi, az előadók az Állatkert tudományos munkatársai és külső szakemberek.

V. tabló. Már az 1912-ben újjáépült Állatkert is foglalkozott a zoológiai természetvédelemmel: bemutatta a hazai pusztuló fajokat, és lehetőségeihez mérten igyekezett azokat szaporítani. Ha ennek a törekvésnek 48 évvel ezelőtt meg volt a maga oka — ma még inkább fontos ezzel foglalkozni.

Ugyancsak alapvető probléma és a gyakorlatot támogatja az a törekvés is, hogy a vadgazdálkodás szempontjából hasznos és káros állatok is bemutatásra kerüljenek az Állatkertben. Erre is utal a kiállításnak ez a tablója.

VI. tabló. A tudományos munkáról adnak némi tájékoztatást a következő képek. Az állatkert eredetileg (1864) is tudományos intézménynek szánta a két nagy alapító intézmény: a Magyar Tudományos Akadémia és a Nemzeti Múzeum. Ez a törekvés azonban az elmúlt évtizedek folyamán teljesen elsikkadt. Úgyannyira, hogy pl. e sorok írójának a 30-as években indított kutatómunkásságát egyenesen rossz néven vették.

1956-ban azonban az Állatkert tudományos státust kapott, s azóta rendszeres kutatómunka is folyik. Néhányról a kiállítás is beszámol: a majmok környezethatású táplálkozási reflextevékenységéről; a tigrislovak rendszereséről; az állatkerti állatok altatási kísérletéről; a füstgázok növényekre gyakorolt károsító hatásáról; a tüzkötenyészési kísérletekről; a nagymacskafélék vizeletvizsgálatáról; az amerikai és európai bölények szőrzetének összehasonlító vizsgálatáról; az akváriumi díszhalak szaporításáról.

Fel vannak sorolva továbbá azok a tudósok, kutatók, intézmények, akik és amelyek az állatkert anyagával végeznek kutatómunkát. Ezelőtt ul. legfeljebb a múzeumok kapták az elhullott állatok hulláit, ma azonban már számos intézmény kap innen olyan vizsgálati anyagot, amelyhez másként nem is tudna hozzájutni.

VII. tabló. A hybridizációs és akklimatizációs eredmények bemutatása során a zebu x borzderes, tamworth x szalontai jellegű sertés, muflon x romanovjuh, apacalud x bütyköslud, fácánkakas x bantamyúk, egy- és kétpúpú teve, láma x guanako keresztezéseket, majd az akklimatizációs munka során az egyes fajoknál a domesztikáció fokozatain át elért szaporodási eredményeket szemlélteti részint fénykép, részint grafikai anyag.

VIII. tabló. Az utolsó tabló rámutat az Állatkert zsúfoltságára, az építmények elavultságára — de ugyanakkor az új, hűvösvölgyi Állatkert elgondolását is közli, amely intézmény „... a materialista biológia kutató és ismeretterjesztő otthona, a szocializmus méltó alkotása lesz”.

Oszályozás		Tárgy		Hely		Idő		Személy		Helyszám	
		590.06				1960					
Budapestre vonatkozó ujságcikkek											
HÍRADÓ											
Szerző: <i>Természetudományi Törvény</i>											
Cím: <i>1960. évi</i>											
Forrás: <i>(ldb)</i>											
(Hely)											
(Köt. v. füz.)											
(Oldal)											

A TERMÉSZETVEDELEM ÉS A VADGAZDÁLKODÁS SZOLGÁLATÁBAN

A Felszabadulási Kiállítást kiegészíti a Herman Ottóról megemlékező két tabló. Egyik a nagy polihisztor ichthyológiai, másik ornitológiai munkásságának kiemelkedő tényeit mutatja be. E két utóbbi tabló Fodor Tamás állatkerti tudományos főmunkatárs és Pénzes Bethlen állatkerti tudományos munkatárs tervezésében készült.

A felszabadulási, valamint a Herman Ottó Emlékkiállítás anyagát Fáy Aladár készítette, az említett állatkerti tudományos munkatársak és e sorok írójának tervei szerint. Részben a grafikai munkák is az ő alkotásai, míg a szép fotóanyag Szelei Lászlót dicséri. (A. Cs.)

Utalt a Juniteren